

ITSENSÄ YLLÄTTÄMISEN HAASTE

Ensi töikseen vierailevana taiteilijana aloittaessaan kuvataiteilija Juho Karjalainen kokosi taiteiden tiedekunnan ala-aulassa sijaitsevaan Galleria Kajaan grafiikan näyttelynsä. Aikaansa Rovaniemellä Karjalainen aikoo käyttää muun muassa lukemiseen, joka tahtoo jäädä kotioloissa vähemmälle. Samaan aikaan hän tekee koko ajan myös luonnoksia, joiden tekemistä ei voi jättää missään vaiheessa, jotta kosketus taiteen tekemiseen ei katoaisi.

– Luulisi, että viivojen piirtely paperille on helppoa, mutta näinhän asia ei ole. Taiteellisessa prosessissa toimivat kaikki estot, jarrut ja pidäkkeet, joten taiteilijan on vaikeata yllättää itsensä, luoda uutta.

Karjalainen pitää omaa työtään raakana puurtamisena. Itseen hän pitää henkilöä, joka saa inspiraation usein vasta silloin, kun deadline hengittää niskaan.

– Taide on inhimillistä toimintaa siinä missä mikä tahansa työ. Toisaalta taiteen tekeminen on työtä, jossa vallitsee näennäinen vapaus. Vapaus rajoittuu työn rytmiiin, jonka taiteilija voi määrätä itse. Työ on kilpailua paikasta auringossa, kilpailua näkyvyydestä. Löysäilyyn taiteilijalla ei ole varaa, jos hän aikoo pysyä menossa mukana.

– Opiskeluaikanani kerrottiin vielä, että opintojen jälkeen taiteilijalla menee monta vuotta, ennen kuin hän alkaa saada nimeä. Tänä tällaiseen ajatteluun ei ole enää varaa, vaan opiskelijoiden täytyy viitoittaa oma tiensä jo opiskeluaikana.

Maassamme valmistuu tällä hetkellä vuosittain noin satakunta kuvataiteilijaa eri oppilaitoksista. Tämän kokoisessa maassa määrää voidaan pitää varsin suurena.

– Suomen aurinkoon kuvataiteilijoita mahtuu muutama. Maailmalla suomalainen kuvataide ei ole kovin tunnettua, vaikka kuvataiteen kieli onkin kansainvälistä. Kuvataiteessa asia on yksinkertaisesti niin, että vaikutteet tulevat aina keskustasta periferiaan päin. Kuvataiteilija saa olla vaikka nero, mutta hänen on vaikea saada huomioita, elleivät teokset istu johonkin laajempaan yhteyteen.

TAITEEN OPETTAMISEN VAIKEUS

Karjalainen kertoo saaneensa koulutuksen taiteilijaksi 1970-luvun alun hengessä, jolloin koulutus oli täysin opiskelijan omalla vastuulla. Nykyään hän on edelleen sitä mieltä, että taiteen ydintä ei voi opettaa toiselle ihmiselle.

– Ihmisellä joko on lahjoja taiteilijaksi tai sitten ei ole. Nuorelle taiteilijalle voi opettaa ainoastaan tietynlaisia valmiuksia. Toisin sanoen kokenut opettaja voi asettaa oppilaansa tilanteeseen, jossa oppilaan on pakko avata jokin uusi ovi kehittyäkseen.

Karjalainen sanoo osallistuneensa hyväsydämyyttään liiankin lukuisiin näyttelyihin. Kaikkia näyttelyitä hän ei pidä kuitenkaan oman työnsä kannalta merkittävinä. Joukkoon mahtuu ainoastaan muutama näyttely, jossa taiteilijan oma työskentely on sattunut kohdalleen.

– Pidän näyttelyä onnistuneena, jos olen pystynyt töissäni yllättämään itseni. Viime vuonna esillä ollut juhlanäyttelyni oli urani kannalta merkittävä ja toisaalta minulle itselleni järkyttävä kokemus. Näyttelyä varten kävin lävitse tuotantoani ja tutustuin samalla alitajuntani harhapolkuihin.

Taiteiden tiedekunnan käytävillä Karjalainen aikoo kuunnella taustakohinaa, teroittaa silmää ja korvaa näkemään erilaisia yhteyksiä. Sään salliessa taiteilija tekee ehkä maisemakävelyn; hän vaeltelee syksyisessä maisemassa, katselee kiviä ja virtaavaa vettä, kuuntelee maiseman hengittämistä. Lapin maisemassa hän ei näe enää mitään romantiikkaa. Teksti: Olli Tiuraniemi

JUHO KARJALAINEN

- ▶ Taidegraafikko
- ▶ Asuu ja työskentelee Haminassa
- ▶ Syntynyt Säräisniemessä 1947
- ▶ Debytoi taiteilijana Pohjois-Suomen Taiteilija-seuran vuosinäyttelyssä Oulussa 1969
- ▶ Valmistunut taidegraafikoksi Suomen Taideakatemian koulusta 1974 ja opiskellut Birgit Skiold Printshopissa Lontoossa 1974.

Juho Karjalainen, Piirtäjä, 2000.
Etsaus, 100 cm x 60 cm. Kuvaaja Ulla Shemeikka.

Juho Karjalainen, Vettä, 1998.
Etsaus, 50 cm x 79 cm. Kuvaaja Uzi Varon.

Juho Karjalainen, Puolanka, 1995.
Etsaus, 95 cm x 140 cm. Kuvaaja Sakari Viika.

Juho Karjalainen, Myrsky, 1996.
Etsaus, 80 cm x 143 cm. Kuvaaja Uzi Varon.